

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוז
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום חמישי י"ח אייר תשע"ח | דף היומי בבלי: זבחים ב.
דף היומי בהלכה: סעיף י"ח עד סעיף כ"א.
מוסר: מתחילת פרק י"ד עד אות ב' "הנה ידוע".
קנין חכמה הלימוד השבועי: פרק ה משנה י עד משנה ב.

הדף היומי בהלכה

חפץ העלול להזיק אשר מונח באמצע הרחוב - כיצד ניתן לטלטלו בשבת?

במקרה שעלול להגרם נזק לרבים. ויש אומרים שאילו המוקצה היה מונח במקום זה בערב שבת, אסור לטלטלו בשבת (אף ברשות היחיד), כיון שהיה צריך לסלקו בערב שבת; אך יש מתירים אף באופן זה.

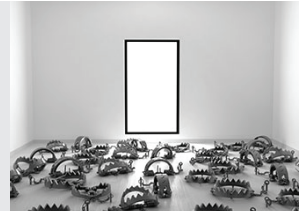
[שו"ע שח, יח, משנ"ב עו-עז, וביה"ל ד"ה קוץ; (מחה"ש לז)]

חפץ של מוקצה המונח באמצע הרחוב, במקום שבו מהלכים רבים, וקרוב לודאי שינזקו ממנו, וכגון זכוכית שבורה, קוצים, או אבן משוננת - מותר לטלטלו על מנת לסלקו משם.

ומותר לעשות כן אף באופן שיש בטלטול זה איסור 'הוצאה' מדרבנן, כגון הוצאה לרשות הרבים דרבנן, או טלטולים רצופים של פחות מארבע אמות ברשות הרבים דאורייתא; מפני משום שחכמינו ז"ל לא גזרו על איסור 'הוצאה'

הדף היומי בהלכה

חפץ העלול להזיק אשר מונח בבית פרטי - כיצד ניתן לטלטלו בשבת?

ובית שמצויים בו רבים, כגון בית כנסת - יש אומרים שאינו נחשב כמקום הילוך הרבים לענן זה, ויש אומרים שאף בית פרטי שמצויים בו אנשים רבים או תינוקות, נחשב כמקום הילוך הרבים; אך אם דרים בו רק מספר מועט של אנשים אשר ניתן להזהירם לבל ינזקו, אסור לטלטל את המוקצה.

[משנ"ב שח, עז; ביאורים ומוספים דרשו, 97-99, בהרחבת המקור]

בהמשך לאמור: חפץ העלול להזיק אשר מונח במקום שאין רבים מהלכים בו - כאשר יש בדבר איסור 'הוצאה' דרבנן, אסור לטלטלו כלל, אף אם אינו מוקצה, כיון שאין כאן חשש נזק לרבים. וכשאינו בדבר איסור 'הוצאה', מותר לטלטלו גם אם הוא מוקצה; ויש אומרים שבמידת האפשר אין לטלטל את המוקצה בידיים.

הדף היומי בהלכה

האם מותר לטלטל בשבת ציפורניים המושלכות על הקרקע?

וחפץ של מוקצה שאין בו היזק טבעי אלא סגולי - כגון ציפורניים המושלכות על הקרקע, שאשה הזורכת עליהן עלולה להפיל את ולדה - נחלקו הפוסקים אם מותר לטלטלו, ולדעת המתירים, מותר אף לטלטלו ברשות הרבים דרבנן לטטולים רצופים של פחות מארבע אמות.

[משנ"ב שח, עה; ביאורים ומוספים דרשו, 97 ו-99, בהרחבת המקור]

חפץ של מוקצה המונח בשבת במקום שעלול להזיק, והוא גדול וניכר לעין, באופן שכל העוברים במקום יראוהו ויזהרו מלהנזק - אין לטלטלו בידיים, אלא 'מן הצד', כגון על ידי מטאטא. וכן חפץ של מוקצה שאין זה קרוב לודאי שינזקו ממנו, אף עלול להזיק - אין לטלטלו בידיים; ויש שנראה מדבריהם כי כך הדין אף כשחפץ זה מונח במקום הילוך הרבים.

כשהגיע תורו של האברך לומר גם הוא דבר בשם הרשב"י, פסח עליו הרבי וכיבד את הבא אחריו. כל הנוכחים התפלאו, ולבו של האברך נשבר בקרבנו. גם ה'תהלה לדוד' השתומם על המראה הזה...

עדותו של הגאון בעל 'תהלה לדוד' על מעשה מופת שאירע בשולחנו של ה'בית אהרן' מקארלין בל"ג בעומר

אל האברך ואמר: "הרי אתה עדיין לא אמרת איזה מימרא, אמור נא עתה". והאברך, בהיותו נעצב על המעשה לא שלט ברוחו והפטיר את מאמר הרשב"י "מוטב שיפיל עצמו לכבשן אש ואל ילבין פני חברו ברבים"... אמר לו הרה"ק מקארלין: "נו, המשך מה שכתוב הלאה". אבל האברך מרוב צערו לא היה יכול להמשיך. אמר הרה"ק מקארלין: "אם כן אני אמשיך מאמרו של הרשב"י שם: 'מנא לן, מתמר...' ובמעשה תמר הרי נולדו תאומים, אף אתה תזכה לתאומים". וכן היה.

(ציצים ופרחים)

סיפר הגה"ח רבי דוד אורטינברג זצ"ל בעל 'תהלה לדוד', שפעם הזדמן לו להיות בסביבות העיר קארלין בל"ג בעומר, והיה בשולחנו הטהור של ה'בית אהרן'. מנהגו של ה'בית אהרן' היה, שכיבד כל אחד מהמסובים בשולחן לומר איזה מאמר מרשב"י, מהש"ס או מהמדרש, וכיבד כל אחד ואחד לפי סדר היושבים. באותה שנה היה נוכח שם אברך אחד שלא זכה לבנים, והיה שבור ומדוכא. כשהגיע תורו לומר גם הוא דבר בשם הרשב"י, פסח עליו הרבי וכיבד את הבא אחריו. הדבר היה לפלא לכל הרואים. לבו של האברך היה נשבר על כך, וגם ה'תהלה לדוד' השתומם על המראה הזה. והנה לאחר שכיבד את היושבים בשיפולי השולחן הטהור, פנה הרה"ק מקארלין

פניני ל"ג בעומר

קרא ה'בית ישראל' מלמעלה: "אדמו"ר מטאלנא, אתם נוסעים למירון, תבקשו עבור כלל ישראל". האדמו"ר מטאלנא חייך בענווה. ראה זאת ה'בית ישראל' וקרא שוב: "מה הרבי מטאלנא מחייך?..."

תפילות הצדיקים שהקדימו את מלחמת יום הכיפורים

ה'בית ישראל' ראה זאת והבין, ושוב קרא מלמעלה בקול: "מה הרבי מטאלנא מחייך? שם צריכים את התפילות שלו עבור כלל ישראל! עת צרה היא ליעקב וממנו יושע". הוא לא הסתפק בכך וקרא לרבי שמחה קרויזר לעלות אליו, וציווה עליו ללכת לרבי לבקש ממנו שיתפלל עבור כלל ישראל במירון, שעת צרה היא ליעקב.

לשנה האחרת, כשפרצה מלחמת יום הכיפורים, תלה הרבי מטאלנא הכל בדברים אלו, ואמר כי בטוח שכבר שנה קודמת בל"ג בעומר ראה הרבי את כל מה שהולך להתרחש, וניסה לסנגר ולהעתיך עבור כלל ישראל.

(תנחומיך ישעשעו נפשי)

סיפר הרה"ח רבי שמחה קרויזר, שבשנת תשל"ג פגש את כ"ק האדמו"ר מטאלנא זצ"ל בל"ג בעומר לפנות בוקר, והתנצל הרבי לפניו שממהר הוא לנסוע מירונה. באותו זמן עמד הרבי ה'בית ישראל' מגור זצ"ל בפתח השער של ביתו למעלה, נשען על הסורגים, והביט לרחוב. וכשעברו האדמו"ר מטאלנא ומלווהו ליד בית המדרש, קלטו אותם עיניו הקדושות.

קרא ה'בית ישראל' מלמעלה: "אדמו"ר מטאלנא, אתם נוסעים למירון, תבקשו עבור כלל ישראל". האדמו"ר מטאלנא חייך בענווה כאילו הדברים אינם מתאימים לו, הם גדולים עליו... מה הוא לבקש עבור כלל ישראל? זה מתאים לאנשים גדולים, והוא הרי כזה פשוט...

קנין חכמה - פרקי אבות

נתן הרבי את ידיו על לבו ואמר: "אני חסיד צאנז מובהק, וידוע לי שמי שהתערב במחלוקת לא עלתה לו יפה". ואז פנה לנכדיו ואמר: "לעולם אל תתערבו במחלוקת"

הגה"צ רבי אליעזר דוד פרידמן שליט"א מספר על מה ששמע מהרבי מפשעווארסק זצ"ל

בין הרה"ק בעל הדברי חיים מצאנז זי"ע לבין בניו הקדושים של הרה"ק רבי ישראל מרוזין זי"ע, לא עלתה לו יפה. וכוונתו גם לאלו שהלכו לטובת הרה"ק מצאנז.

ואז נתן את ידיו על לבו ואמר: "אני חסיד צאנז מובהק, וידוע לי שמי שהתערב במחלוקת לא עלתה לו יפה". ואז פנה לנכדיו ואמר: "לעולם אל תתערבו במחלוקת".

(מפי ספרים וסופרים, הגדה של פסח)

מחלוקת שהיא לשם שמים (אבות ה'ז)

סיפר הגה"צ רבי אליעזר דוד פרידמן שליט"א:

כשהייתי פעם אחת בעיר ארוזה שבשווייץ, שהה שם גם הרה"ק רבי יעקב מפשעווארסק זי"ע עם נכדיו לצורך מנוחה, ובשעות הקטנות של הלילה היה יוצא לטייל עמהם. לילה אחד הצטרפתי אליהם, ותוך כדי הליכה סיפר הרבי סיפורי צדיקים בנעימה כדרכו בקודש, והיה מספר כאילו היו אלפי מאזינים מקשיבים לקולו.

לפתע עצר שטף דיבורו ואמר: "ידוע לי, שכל מי שהתערב במחלוקת שהיתה

באחד הבקרים פגש אחד מפקידי המשטרה בקראקא את ר' יצחק קלינברג, שהסתתר באותו בנין תחת זהות של נכרי, ושאלו האם ידוע לו אולי על רב יהודי בשם "ראבינער מאזעס איסרלס"

כיצד ניצל קברו של הרמ"א מחורבן בימי המלחמה | ליום פטירת הרמ"א - ל"ג בעומר ה'של"ב

כפי שהעלה בבירוריו [כביכול]. ואז שאל את הפקיד מדוע ביקש לדעת זאת. השיבו הפקיד: אחרי שרוקנו את קראקא מתושביה היהודיים, ניגשו גם להחריב את בתי הקברות היהודיים שבה. כבר החלו בחורבן בית החיים הישן [שבו נגנזו גאוני עולם - הרמ"א, התויו"ט, הב"ח, המג"א, הר"ר העשיל ועוד ועוד, ז"ע], והנה חלם מפקד המשטרה, שאמו מגיעה אליו ומזהירה אותו לבל יגע בקברו של 'ראבינער מאזעס איסרלס'. ולכן ביקש לברר מי הוא. ואכן פחד לנגוע בקבר, שנשאר עד היום מוקף בגדר ברזל כמקדם.

(ע"פ יפה שיחתן)

סיפר הגה"צ רבי אלחנן היילפרין זצ"ל, מעשה שאירע עם יהודי בשם ר' יצחק קלינברג, שהתגורר בעיר קראקא לפני השואה, ובפרוץ המלחמה הסתתר בעיר תחת זהות בדויה של גוי כדי להציל את נפשו.

הדירה בה התגורר אותו יהודי, במסווה של גוי כאמור, היתה בבנין דירות משותף שבו היו גם כן משרדי המשטרה. פעם בבוקר השכם פגש בו אחד הפקידים, ושאל אותו שמא ידוע לו על רב יהודי בשם "ראבינער מאזעס איסרלס" - רבי משה איסרלס, הרמ"א ז"ע.

ר' יצחק כמובן עשה עצמו כמי שאינו יודע מאומה, והבטיח לאותו פקיד כי ינסה לברר את העניין. ואכן לאחר זמן חזר אליו וסיפר לו מי היה אותו רב,

תורתו מגן לנו היא מאירת עינינו:

לאור הביקוש וההצלחה הגדולה בשנה שעברה - גם השנה יתקיימו מבחני הדף היומי החודשיים באתרא קדישא מירון

המבחן יתקיים ביום שישי בין השעות 12:00-14:00 בצהריים ב'היכל התורה' - מירון, במתחמי אור הרשב"י הצמודים ל'דרך המהדרין

במסכת זבחים.

הרב ישראל ליוש האחראי על תוכנית הלימודים והמבחנים על הדף היומי בבלי ב'דרשו' מסר, כי המבחן יתקיים ביום שישי בין השעות 12:00-14:00 בצהריים, כשנה שעברה - ב'היכל התורה' - מירון, הממוקם במתחמי "אור הרשב"י הצמודים ל'דרך מהדרין' בעלייה לציון הרשב"י.

יש לציון, שהמבחנים בכללים - מבחן משנ"ב בלבד, יידחה החודש מיום חמישי ויתקיים ביום ראשון בערב באותן השעות, בהיכלי הכוללים והישיבות, וזאת ע"מ להקל על הלומדים העולים לציון הרשב"י במירון ביום ההילולא.

לאחר ההצלחה הגדולה אשתקד, כשהמוני נבחנים השתתפו במבחן החודשי על הדף היומי בבלי והלכה, שהתקיים בערב הילולת הרשב"י בסמוך לציונו הק', ולאור הביקוש של נבחנים רבים העולים להילולא הגדולה בתבל ונשארים לשבות במקום, אך רוצים לשמור על קביעות המבחנים מידי חודש בחודשו - פעלו בארגון 'דרשו' גם השנה לתת מענה ואלפי הלומדים יוכלו לקיים את המבחן במירון.

המבחן במירון ייתן גם פתרון לעשרות הלומדים שהצטרפו למסלולי 'דרשו' בחודש האחרון עם תחילת סדר קדשים ורוצים לערוך את המבחן הראשון

סוף מעשה במחשבה תחילה: איך מזהירים אדם שמישהו מתכוון להזיק לו?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר 'חפץ חיים'

הדרושים להיתר לספר רכילות, וביניהם, שינסה קודם להוכיח את חברו ולגרום לו ליסוג מכוונתו הרעה, או למנוע את הדבר באופן אחר, ורק אם אין כל דרך אחרת עליו להזהיר את אותו פלוני. עוד מוסיף החפץ חיים, כי כמו כן על האדם להתבונן שאכן תבוא תועלת לפלוני על ידי שיספר לו, דהיינו שבאמת יזהר מפני האדם שמבקש להזיק לו. כי לפעמים מצוי שכשיספר לו איך שדעת פלוני לחרפו, יתגבר כעסו עוד יותר, ויקדים עצמו לריב עמו, ותגיע על ידי כך מחלוקת גדולה יותר. על כן צריך להתבונן היטב מתחילה היאך לתקן הדבר.

בסעיפים הנלמדים היום (רכילות כלל ט' סעיפים ג-ד) מפרט החפץ חיים אופן נוסף שבו אין איסור רכילות – אדם השומע את חברו אומר: אם אפגוש את פלוני במקום פלוני, אכהו או אחרפנו ואגדפנו, וכדומה. או ששמע ממנו שרצונו להזיק את פלוני בעניין ממון. במקרה זה, אם הוא מכיר את חברו שאכן מסוגל לעשות כדבר הזה ועשה כן כמה פעמים לאנשים אחרים, או שהוא מכיר לפני הענין שהדברים לא יצאו מפיו בדרך גוזמה, עליו להזהיר את פלוני, כדי שיוכל להישמר מהאיום. אמנם גם במקרה זה צריך שלא יחסרו כל התנאים שנמנו בסעיפים הקודמים,

המוסר היומי

במקום לאהוב את התורה והמצוות לאחר מאה ועשרים - הבה נאהב אותן עכשיו!

מתוך לימוד המוסר היומי בספרי החפץ חיים:

וְנִהְיֶה בְּאַחֲרֵיכֶם... וְאָמַרְתָּ אֵיךְ שָׁנֵאתִי מוֹסֵר... וְלֹא שָׁמַעְתִּי בְּקוֹל מוֹרֵי וְלִמְלַמְדֵי לֹא הִטִּיתִי אָזְנִי... ועל כן צריך האדם להתבונן בכל יום מימי חייו שלא ילך זמן חייו לבטלה, ובפרט אם הוא איש בן תורה – מאוד צריך לשמור עתותיו שלא יהיו לבטלה, מפני שבן תורה יכול לתקן ביום אחד על ידי תורתו ומצוותיו הרבה מאוד, הן בכמות הן באיכות, וממילא מובן ההיפך חס ושלום – אם יבטל איזה יום או איזה שעות ביום בעת שהוא פנוי, יהיה נתבע על זה. [תורת הבית פרק יד]

כתוב בשיר השירים: על משקבי בגלילות בקשתי את שאהבה נפשי בקשתי ולא מצאתיו. וביאורו: לילה – מרמז על הקבר, והנה בעת שהאדם חי בעולם הזה, כל תשוקתו ואהבתו הוא למלא את כל חפצי הגוף, ועל עניני הנפש אינו חושב כלל; אבל בעת שיפרד מן הגוף, ומתבונן כי כל ימיו עלו בתוהו, ובקרוב יובא לפני כסא הכבוד לתת דין וחשבון על כל ימי חייו – כמה צרה ויגון יש לו ומתחיל להתבונן, לבקש תחבולה להציל את עצמו מכוחות הדין במה שיבקש כעת אחר הדברים שאהבה נפשו, דהיינו תורה ומצוות, אבל לא ימצא אז... ומי יכול לשער גודל הצער והיגון שיש אז לנפש! וזהו שאמר הכתוב במשלי:

החלטת הגר"י זילברשטיין היתה, שסכום הפיצוי יהיה בסך 10 אלף שקלים, ועוד שמונת אלפים ש"ח בגין עוגמת הנפש. גם יתר הת"ח הסכימו שמדובר בסכומים הגיוניים, וזו היתה התשובה ששיגרו לרבה של הקהילה ההיא

מפריח השמועות שהגיע לבקש מחילה - מעשה שהיה

יְהִי אֱהִיָּה עִמָּךְ (ויקרא כה, לו)

כאמור, אחרי התפילה ניגש הרב שליט"א אל הרה"ג רבי יצחק קובלר שליט"א, המכהן כדיין בבית הדין המיוחד של כולל 'בית דוד', כדי להיוועץ יחדיו בנושא. בשלב מסוים התקבצו תלמידי חכמים נוספים, שהביעו גם הם את דעתם. ההחלטה של הגר"י זילברשטיין היתה שסכום הפיצוי יהיה בגובה 10,000 ₪, ועוד 8,000 ₪ בגין עוגמת הנפש המרובה שנגרמה לראובן.

את החלטתו הסביר הרב, שכיון שהנזק נגרם לדוד לאורך שנתיים, הרי שהפיצוי צריך להיות בסכום משוערך של חודש, וכיון שמדובר בעיר שתושביה אינם נחשבים כאנשים אמידים, והרבה פחות מזה, הרי שמשכורתם מגיעה בערך ל-10,000 ₪. גם יתר הת"ח, והגר"י קובלר, הסכימו שמדובר בסכומים הגיוניים, וזו היתה אפוא התשובה ששיגר הגר"י זילברשטיין לרבה של הקהילה ההיא. ומה היה הסוף? פסק הדין הגיע אל שמעון, בעל החנות, אבל כאשר ראובן הגיע אליו עם 18,000 השקלים, על מנת לשלם את הקנס שהושת עליו, אמר שמעון שהוא מוחל על הכל, ואינו רוצה לקבל ולו אגורה אחת. גם כאשר אמרו לו, שהלא יש כאן עסק עם אשה חולה, המאיימת להתגרש מבעלה, השיב שמעון ואמר שכל כוונתו היתה לא לקבל את כסף הפיצויים, אלא שהדברים יובאו לדין תורה, וראובן יידע שיש דין ויש דיין, אבל מעולם לא התכוונתי לגבות ממנו כסף, אמר.

כל מי שניסה לשכנעו ליטול את הפיצויים, לא הצליח, וכך התפייסו השניים, ועשו שלום ביניהם.

(קול ברמה)

בערב שביעי של פסח הגיעה אל הגר"י זילברשטיין שליט"א שאלה דחופה מרב המכהן באחת הקהילות החרדיות בעיר פלונית בארץ ישראל. השאלה היתה דחופה ולכן כינס הרב שליט"א לאחר תפילת ותיקין כמה מחשובי הת"ח במנין, כדי להיוועץ בהם כיצד לפסוק.

המדובר היה באדם, שלצורך הענין נקרא לו ראובן, שהוציא שם רע על בעליה של חנות פלונית, שנקרא לו שמעון. השם הרע - כלל בתוכו גם הפרחת שמועות ששמעון הוא גזלן ונוכל, ועוד ועוד, ולכן אסור לקנות אצלו.

שמעון הכחיש בתוקף את השמועות הללו, אבל ראובן המשיך בהוצאת השם הרע, והזיק לו מאוד בפרנסתו. - עד שהשי"ת החליט לגבות את חובו, ואשתו של ראובן חלתה במחלה קשה. היא הבינה שהמחלה באה עליה כתוצאה ממעלליו של בעלה, ותבעה ממנו לפייס את בעל החנות, אחרת היא תתגרש ממנו. גם ראובן עצמו הבין שהמכה שבאה עליו ועל משפחתו, ניחתה בגין מה שעשה לשמעון, והגיע להתפייס עם בעל החנות, שכצפוי מראש אמר שהוא אינו מוכן, ואינו מסוגל, למחול לראובן על כל מה שעשה לו במשך תקופה כל כך ארוכה. ראובן פנה אל אביו של שמעון, וביקש ממנו שינסה להשפיע על בנו, אבל גם זה לא עזר. שמעון חזר ואמר, שהפשעים שנעשו נגדו היו כל כך קשים, שהוא אינו מסוגל למחול. בסופו של דבר התרצה קמעה, ואמר שאם ראובן יפצה אותו בסכום נכבד על הנזק ועוגמת הנפש שעשה לו, הוא יהיה מוכן למחול. השאלה שהגיעה אל הגר"י זילברשטיין היתה מה הסכום שנראה מתאים לפיצוי במקרה זה? השאלה הועברה באמצעות מיוזענו הרב ישי דביר.